

let og særlig Kundskaber i de flakstte Sprog; men jeg tror, at den nyere Tids Skolemand, — de høire saa, til hvilken Retning indenfor Skolen de ville —, ere komne til det Resultat, at Skolen foruden denne Opgave har en anden, der maaske er meget vigtigere, nemlig den opdragende Side, og at Fagene kun have Betydning som Midler for den opdragende Virksomhed. Folkethingets Mening var aabenbart, at de forskjellige Faglærere ikke hver skulde gjøre deres Fag saa vidt mulig ene gaaende, saa at Disciplene derved skulde blive trukne i meget forskellige Retninger. Derfor ønskede man, at Lærerne ved Skolen ikke skulde se ensidig paa det Fag, som de havde lagt sig efter, men at de skulde forstaa, at det kun var et Led i Helheden, og navnlig ønskede man, at Rektoren, hvis væsentlige Opgave jo ikke er at være Faglærer, men at styre den hele Skole, skulde have et saadant Syn paa Sagen, at han kunde se bort fra den enkelte Faginteresse og bedre lede det Hele. Ved Loven af 1871 var det ganske vist ikke — i det Mindste ikke i dette Thing, og jeg tror overhoved ikke — Meningen, at man vilde stærke Fagvæsenet. Jeg tror, at man tvertimod vilde søge i det Hele at lette Byrden for de Studerende ved denne Lov; men, som Alle erkjende — ikke blot en enkelt Side og et enkelt Parti, men Alle — er det blevet værre efter den Tid. Overlærselsens er i det Mindste paa et tidligere Alderstrim bleven betydelig større end tidligere ved hele den Maade, hvorpaa man har gennemført Loven af 1871, og jeg tror navnlig, at Fagvæsenet er blevet endnu mere udviklet. — Der er i denne Sal for ganske nylig blevet ført en Forhandling derom mellem den ærede Ordfører for Finantsudvalget (Berg) og den ærede Minister, og jeg tror ogsaa andre Lærere, hvor det forekommer mig, at det fra alle Sider blev erkjendt, at Fagene ere komne til at spille en større Rolle, end det egentlig var ønskeligt, og saa meget vigtigere synes det mig derfor at være, at vi kunne faae en Bestyrelse for det lærde Skolevæsen, som ikke ser ensidig paa Fagene, men mere paa den samlede Skolevirksomhed. Det forekommer mig imidlertid ikke, at det Forslag, som nu ligger for, gjør dette. Det er i det Hele et mærkeligt Forslag, idet det gaar ud paa at give Regjeringen fuldstændig frie Hænder, hvilket jo erkjendtes fra alle Sider i Landstinget. Der var en Side i Landstinget, som var meget betænkelig ved overhoved at give Ministeriet frie Hænder og derfor havde opstillet mere specielle Bestemmelser for Besættelsen af disse Pøfter, men man erkjendte ogsaa fra Ministerens Side, at Ministeren i Almindelighed ikke var bunden ved de Bestemmelser, som stode i Loven. Der var kun Tale om at give en fortrinlig Afgang til visse Folk og ikke om bindende Bestemmelser. Men hvad skulde da Betydningen være af dette Lovforslag? Ja, der gav Ministeren en Forklaring, idet han sagde, at

det skulde være en Anvisning for de Studerende, hvorefter de kunde anlægge deres Studium saaledes, at de, der ønskede disse Pøfter, heri kunde have en Veiledning. Men jeg vil sige, at navnlig efter de Bestemmelser, som ere blevne føiede til i Landstinget, er Antallet af dem, som kunne gjøre sig Haab om at komme i Betragtning ved Besættelsen af disse Pøfter, blevet saa stort, at jeg tror, at denne Anvisning har grumme Lidt for dem at betyde. Rektor- og Overlærerpøfterne ere i det Hele meget saa, og der blev i det andet Thing oplyst, hvor saa Forfremmelser der have fundet Sted i denne Retning siden 1849, saa at jeg tror, da der selv for Filologerne har været forholdsvis ringe Udsigt til at opnaa Ansættelse, vil det, naar man uden at udvide Antallet af Pøfterne udvider Antallet af dem, som kunne søge disse, ikke for de Studerende have Synderligt at betyde. En anden Ting er, at det vil være en Anvisning for Ministeriet til at vælge Rektorer og Overlærere efter et væsentligt Hensyn til de Fag, som de have; men der komme vi netop til det, som Folkethinget tidligere har udtalt sig imod, som i alt Fald forskellige Lærere tidligere have udtalt sig stærkt imod, at Hensynet til Fagene skulde komme til at spille en saa stor Rolle. Skulde vi vedtage det foreliggende Forslag, antager jeg, at det vilde være heldigt eller det ene Rigtige at føre det tilbage til den Skikkelse, hvori Folkethinget flere Gange har vedtaget det. Men, som jeg før sagde, det er et Stykke af en tidligere Lønningslov, og jeg tror ikke, at det vilde være heldigt, om vi saaledes tog det ene Stykke af en Lov og lod det Øvrige ligge. Jeg tror, at det vilde være heldigt, om vi fik en Lønningslov for de lærde Skoler gennemført i sin Helhed, fordi det har en overordentlig stor Betydning for denne Lønningslov, hvorledes vi ordne dette Forhold her. Dertil kommer, at Landstinget med 34 Stemmer mod 7 har forkastet det Forslag, som Folkethinget tidligere vedtog. Jeg antager ikke, at det vilde være umuligt at føre det igennem i Landstinget i denne Skikkelse; tvertimod, efter mange af de Udtalelser, der ere faldne, har jeg Grund til at antage, at man kunde føre det igennem i den Skikkelse, hvori Folkethinget tidligere har vedtaget det, men vi ere jo engang ikke vant til at se, at de nuværende Ministre gjøre sig til Talsmand for Folkethingets Forslag i Landstinget, saa jeg tror ikke, at der vil være nogen synderlig Udsigt til, selv om vi vedtog det, at føre det igennem. Dertil kommer, at selv om det førtes igennem, vilde det efter min Mening under den nuværende politiske Stilling ikke være ganske heldigt. Folkethingets Forslag gaar nemlig ud paa at give Administrationen fuldstændig fri Hænder, og jeg tror ogsaa, at den lige over for dette Spørgsmaal bør have det, men vel at mærke, naar Forholdet mellem Administrationen og Rigsdagen er